

**UZASADNIENIE
PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA AGLOMERACJI BIAŁOSTOCKIEJ**

Białystok, 2013 r.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Zgodnie z art. 42 pkt. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), Zarząd Województwa Podlaskiego zobowiązany jest do sporządzenia uzasadnienia „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” przyjętego Uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r., Nr XXXIV/415/13 zawierającego informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

„Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” opracowany został w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego jakości powietrza w zakresie benzo(a)pirenu w 2011 i 2012 r. Podstawowymi dokumentami wskazującymi na konieczność wykonania Programu ochrony powietrza dla tej strefy, w zakresie zanieczyszczeń pyłem zawieszonym PM10, pyłem zawieszonym PM2,5 oraz benzo(a)pirenem, są oceny jakości powietrza w województwie podlaskim za 2011 i 2012 rok, wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, w których strefa aglomeracja białostocka została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców. Program ochrony powietrza jest dokumentem który, wskazuje istotne powody (źródła) występowania przekroczeń zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM10, pyłem zawieszonym PM2,5 oraz benzo(a)pirenem oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomu dopuszczalnego/docelowego. Jest to aktualizacja obowiązującego programu ochrony powietrza, który został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2009 r. Nr XXVII/328/09 w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” (Dz. Urz. Woj. Podl. nr 110 z dnia 22.05.2009, poz. 1243).

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programu ochrony powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji. Realizacja zadań wynikających z Programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężenia substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomu dopuszczalnego/docelowego i utrzymywania go na takim poziomie.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Zgodnie z art. 87 ust. 1 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) oceny jakości powietrza dokonuje się w strefach. Stosownie do art. 89 ust. 1 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref. Wyniki oceny oraz klasyfikację stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska niezwłocznie przekazuje zarządowi województwa (art. 89 ust. 1a *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*).

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przekazał Marszałkowi Województwa Podlaskiego ocenę jakości powietrza w województwie podlaskim za 2011 i 2012 rok. Wyniki pomiarów zawarte w opracowaniu wykazały, że w 2011 i 2012 roku wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu w strefie aglomeracja białostocka.

Zgodnie z art. 91 ust. 4 *ustawy Prawo ochrony środowiska* dla stref, zarząd województwa określa przyczyny przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji substancji powodujących te przekroczenia.

Zgodnie z art. 91 ust. 5 *ustawy Prawo ochrony środowiska* dla stref, w których poziom substancji przekracza poziom docelowy, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych oraz docelowych substancji w powietrzu.

Stosownie natomiast do art. 91 ust. 3 *ustawy Prawo ochrony środowiska* sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza.

Jednocześnie, zgodnie z art. 7 ust. 2 *ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2012 r. poz. 460) dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne oraz poziomy docelowe, dla których przed dniem wejścia w życie wyżej cytowanej ustawy nie opracowano programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 oraz art. 92 *ustawy Prawo ochrony środowiska*, w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie wyżej cytowanej ustawy sejmik województwa uchwala programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych dla danych stref w celu osiągnięcia wymaganych poziomów substancji w powietrzu.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

W celu realizacji powyższego zadania został ogłoszony i rozstrzygnięty przetarg nieograniczony, w wyniku którego w dniu 10 lipca 2013 r. zawarto umowę nr PNU 28/07/2013, pomiędzy Województwem Podlaskim a wykonawcą – Biurem Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, na opracowanie projektu „Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej”.

Działania wytypowane do wdrożenia w ramach Programu ochrony powietrza są rezultatem licznych analiz zmierzających do wskazania najlepszych skutecznych rozwiązań mających na celu obniżenie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz B(a)P w strefie. Rozpatrywane koncepcje pozwoliły na sformułowanie szeregu wniosków, z których część nie została przyjęta do realizacji, ponieważ analizy modelowe, ale również analizy społeczne i gospodarcze wykazały, iż niektóre przedsięwzięcia okazałyby się nieopłacalne lub trudne do zrealizowania.

Poniżej przedstawiono przykłady tego typu działań:

1. Ograniczenie ogrzewania indywidualnego w czasie niekorzystnych sytuacji meteorologicznych – odrzucone ze względów społecznych i logistycznych,
2. Całkowity zakaz stosowania paliwa stałego w indywidualnych systemach ogrzewania – odrzucone ze względów społecznych i ekonomicznych,
3. Wprowadzenie odpowiednich uregulowań prawnych związanych z zamieszkiwaniem na terenach miejskich ogródków działkowych. Zabudowania znajdujące się na terenach ogródków działkowych coraz częściej są zamieszkiwane przez cały rok i muszą być w jakiś sposób ogrzewane. Można przypuszczać, iż najczęściej są ogrzewane za pomocą niskiej jakości paliw stałych (w tym odpadów) w paleniskach o niskiej sprawności, a taki sposób ogrzewania jest podstawową przyczyną wysokiej emisji zanieczyszczeń – odrzucone ze względu na brak podstaw prawnych,
4. Podwyższenie podatków na paliwa stałe – możliwe do wykonania na szczeblu krajowym, a nie na lokalnym.

2. Ustalenia dotyczące prognozy oddziaływania na środowisko

Postanowienia zawarte w projekcie dokumentu: „Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” stwarzają możliwość oddziaływania na wszystkie aspekty środowiska oraz mogą stwarzać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko lub też realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Pismem z dnia 2 maja 2013 r., znak: DIS-V.721.9.16.2013 Marszałek Województwa Podlaskiego zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku w sprawie wydania opinii, o stwierdzeniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka”.

Pismem z dnia 15 maja 2013 r. znak: WOOS-I.410.3.4.2013.AR Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku stwierdził, iż:

1. Przedłożony dokument stanowi aktualizację dotychczasowego *Programu* i stanowić będzie jego kontynuację poprzez określenie działań krótkoterminowych;
2. *Program* wyznacza jedynie kierunki działań naprawczych, nie wyznacza nowych ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. Nie występują zasadnicze przesłanki, które uniemożliwiłyby realizację zadań POP z punktu widzenia możliwego negatywnego oddziaływania na różne aspekty środowiska, w tym przyrodnicze,

wobec czego brak jest konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji przyjętego przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą nr XXVIII/328/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r. „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka”.

Pismem z dnia 14 maja 2013 r. znak: NZ.9027.2.76.2013 Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku stwierdził, iż aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” nie kwalifikuje się do dokumentów, o których mowa w art. 46 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wobec czego opinia organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowiska przedmiotowego projektu nie jest wymagana.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

W związku z powyższym odstąpiono od wykonania prognozy oddziaływania na środowisko „Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej” oraz od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka”.

3. Uwagi i wnioski

Stosownie do art. 91 ust. 9 *ustawy Prawo ochrony środowiska* projekt „Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej” został poddany konsultacjom społecznym na zasadach określonych w art. 39 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Informację o skierowaniu do konsultacji społecznych projektu dokumentu była podana do publicznej wiadomości poprzez:

- opublikowanie obwieszczenia Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 15 października 2013 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (www.wrotapodlasia.pl),
- zamieszczenie ww. obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1,
- zamieszczenie ww. obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1,
- ogłoszenie informacji o skierowaniu projektu *Programu* do konsultacji publicznych w prasie lokalnej.

Ponadto w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych zorganizowano otwarte spotkanie informacyjne w dniu 5 listopada 2013 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

Jednocześnie, na podstawie Uchwały Nr VII/44/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 11 kwietnia 2011 r. określającej zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) projekt „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka” został poddany konsultacjom z organizacjami pozarządowymi. Informację o podjęciu konsultacji zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (www.wrotapodlasia.pl).

Na podstawie art. 91 ust. 6 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* Zarząd Województwa Podlaskiego zwrócił się pismem z dnia 16 października 2013 r. znak DIS.V.721.20.2013 do Prezydenta Miasta Białegostoku o zaopiniowanie projektu „*Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej*”.

Pismem z dnia 15.11.2013 r., znak DOS-I.621.1.4.2013 Prezydent Miasta Białegostoku wydał opinię w sprawie projektu *Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka*. Merytoryczne uwagi do przedmiotowego dokumentu, które Prezydent Miasta Białystok zawarł w swojej opinii zostały uwzględnione w projekcie Programu.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Poniżej przedstawiono uwagi i wnioski wniesione przez Prezydenta Miasta Białystok do projektu ww. dokumentu oraz sposób ich uwzględnienia w dokumencie.

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
Urząd Miasta Białystok		
1.	Roz. 3.3.10 fundusze europejskie nie przewidują partycypowania w kosztach wymiany źródeł ciepła u osób prywatnych	Oprócz działań związanych z wymianą źródeł ciepła u osób prywatnych w Programie wskazuje się szereg innych działań, dla których samorządy lub inne instytucje mogą ubiegać się o fundusze
2.	3.3.10 Dotyczy programu Kawka „Termin I naboru wniosków o dofinansowanie upływa 28 sierpnia 2013 r.” Czy po tym terminie będą kolejne nabory ?	Przewidywane są trzy terminy naboru.
3.	4.3 „zarząd województwa powinien dokonywać co 3 lata szczegółowej oceny wdrożenia Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja białostocka, która powinna sugerować ewentualną korektę kierunków działań i poszczególnych zadań. Ocena powinna być poparta wynikami modelowania matematycznego, jako metody wspomagającej i uzupełniającej techniki pomiarowe” Czy aktualizacje wykonuje się w ramach zadań własnych?	Zgodnie z <i>ustawą prawo ochrony środowiska</i> zarówno opracowanie jak i aktualizacja POP jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej
4.	3.3.5.1 „Maksymalna moc cieplna (możliwa do przekazania do systemu ciepłowniczego) Elektrociepłowni Białystok wynosi 417,4 MWt.” Jakie jest źródło informacji? Czy to jest moc cieplna instalacji wyrażona jako ilość energii wprowadzonej do instalacji w paliwie w jednostce czasu przy ich nominalnym obciążeniu?	Jest to cytat z Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012-2030, str. 15
5.	3.3.5.1 „Obecna maksymalna moc trwała Ciepłowni „Zachód” wynosi 185 MW.” Wg. Urzędu Miejskiego w Białymstoku moc cieplna wynosi 182,93 MWt	Uwaga nie uwzględniona. Jest to cytat z Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Białegostoku na lata 2012-2030, str. 16
6.	W zakresie używania paliw stałych: W poszczególnych załącznikach brak jest konsekwencji w zapisach. Należy doprowadzić do zgodności zapisów w całym dokumencie. Załącznik nr 1 Tom 1, str.51 oraz Załącznik nr 3 pkt 6, str. 4 „W zakresie planowania przestrzennego” <u>tiret 3, zawarto zapis:</u> „ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła w nowoplanowanej zabudowie”. Równocześnie, w Załączniku nr 1 Tom 1, oraz w	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały zmienione wg propozycji w brzmieniu: pkt 6, w Załączniku nr 1 Tom 1, str.51 oraz Załączniku nr 3, str. 4 6. W zakresie planowania przestrzennego: – uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń służących ograniczeniu emisji pyłu zawieszanego PM10, PM2,5 poprzez: – zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, – kształtowanie zabudowy w sposób

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	<p>Załączniku nr 3, w części określającej Harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10, pyłem zawieszonym PM2,5, oraz benzo(a)pirenem, zawarto zapisy:</p> <p>Str. 56 (zał. nr 1, Tom 1), str.10 (zał. nr 3). DZIAŁANIE PIĄTE:</p> <p>„Rozbudowa systemów ciepłowniczych oraz systematyczne podłączanie do sieci cieplnej oraz termomodernizacje zakładów przemysłowych, spółek miejskich, warsztatów, zakładów usługowych i budynków użyteczności publicznej (<u>likwidacja ogrzewania węglowego</u>) w rejonie gdzie sieć cieplna istnieje”.</p> <p>Str. 59 (zał. nr 1, Tom 1), str.16 (zał. nr 3). DZIAŁANIE JEDENASTE:</p> <p>„Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszzonego PM10, PM2,5 oraz B(a)P, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących np.:</p> <p style="padding-left: 40px;">(...), ustalenia dopuszczenia stosowania paliw stałych, w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych) pod warunkiem, że źródła ciepła spalające paliwa stałe nie powinny mieć mocy większej niż 30 kW, odbiorcy o większym zapotrzebowaniu ciepła powinni spalać inne rodzaje paliw np.: gaz lub korzystać z ogólnomiejscowej sieci ciepłowniczej, preferowaniu zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe), (...).”</p> <p><u>Natomiast w Załączniku nr 4, str. 10</u> dotyczącym sprawozdanie z realizacji DZIAŁANIA JEDENASTEgo, <u>autorzy opracowania formułują zapis dotyczący używania paliw stałych następująco:</u></p> <p>Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszzonego PM10, PM2,5 oraz B(a)P, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących np.</p> <p style="padding-left: 40px;">(...), ustalenia zakazu stosowania paliw stałych, w</p>	<p>umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza na terenach regeneracji i przewietrzania,</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie, – tworzenie publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów, – wprowadzanie zieleni izolacyjnej do ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, – dopuszczenie stosowania paliw stałych na terenach, na których nie ma możliwości uzyskania warunków podłączenia do ogólnomiejscowej sieci ciepłowniczej lub gazowej, lub na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w przypadku stosowania źródeł ciepła o mocy nie większej niż 30 kW, – preferowanie zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe), – rozbudowę sieci ulic, która pozwoli ograniczyć wewnątrzmiejski ruch tranzytowy przez obszar śródmieścia, – tworzeniu stref ruchu pieszego i uspokojonego na obszarze śródmieścia. <p>W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 62 oraz w Załączniku nr 3 str. 16, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE JEDENASTE, w części dotyczącej opisu działania naprawczego, jednostki realizującej zadanie i organu sprawozdającego monitoring działania</p>

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), preferowaniu zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe) (...).”	
7.	<p>W opisie DZIAŁANIA PIERWSZEGO wskazano konieczność opracowania i wdrożenia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, jednocześnie wskazując konkretne cele i rozwiązania: „w celu podłączenia do miejskiej sieci ciepłej lub wymiany na ogrzewanie gazowe, elektryczne, piece retortowe (ewentualnie pompy ciepła, zastosowanie kolektorów słonecznych) mieszkań i domów ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej w aglomeracji białostockiej oraz przeprowadzenia termomodernizacji”.</p> <p>Taki zapis wyklucza się wzajemnie, gdyż dopiero w Programie Ograniczenia Niskiej Emisji zostanie określony harmonogram rzeczowo – finansowy działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10, pyłem zawieszonym PM2,5 oraz benzo(a)pirenem.</p> <p>W związku z tym wskazanie konkretnych działań wraz z podaniem kosztów ich realizacji jest przedwczesne.</p> <p>W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 52 oraz w Załączniku nr 3 str. 5-6, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE PIERWSZE, w części dotyczącej opisu działania naprawczego i szacunkowej wysokości kosztów realizacji działania w mln PLN.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapisy zmieniono wg propozycji w brzmieniu: „Opracowanie i wdrożenie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) w celu w celu obniżenia emisji z mieszkań i domów ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej w aglomeracji białostockiej.”</p>
8.	<p>W zakresie modernizacji i remontów dróg: DZIAŁANIE DRUGIE</p> <p>W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 53 oraz w Załączniku nr 3 str. 7, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE DRUGIE, w części dotyczącej jednostki realizującej zadanie</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapisy zmieniono wg propozycji „Zarząd Dróg i Inwestycji Miejskich”</p>
9.	<p>W zakresie rozwoju zintegrowanego systemu kierowania ruchem ulicznym : DZIAŁANIE CZWARTE</p> <p>W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 55 oraz w Załączniku nr 3 str. 9, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE CZWARTE, w części dotyczącej jednostki realizującej zadanie i organu sprawozdającego monitoring działania</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapisy zmieniono wg propozycji „Prezydent Miasta Białegostoku, Zarząd Dróg i Inwestycji Miejskich”</p>
10.	<p>W zakresie rozbudowy i podłączenia do sieci ciepłej: DZIAŁANIE PIĄTE</p> <p>W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 56 oraz w Załączniku nr 3 str. 10, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE PIĄTE, w części dotyczącej jednostki realizującej zadanie i organu sprawozdającego monitoring działania</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Z „jednostki realizującej zadanie” nie można wykluczyć Prezydenta Miasta Białegostoku, gdyż odpowiada za budynki użyteczności publicznej, również wymienione w tym zadaniu</p>
11.	<p>Ponadto, istnieje różnica w opisach działania ZADANIE PIĄTE: - w Załączniku nr 1 Tom 1, str. 52 i w Załączniku nr 3 str. 5-6: „Rozbudowa systemów ciepłowniczych oraz systematyczne podłączenie do sieci ciepłej oraz</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	<p>termomodernizacje zakładów przemysłowych, spółek miejskich, warsztatów, zakładów usługowych i budynków użyteczności publicznej (likwidacja ogrzewania węglowego) w rejonie gdzie sieć ciepła istnieje.” oraz - w Załączniku nr 4 str. 5-6, dotyczącym sprawozdawczości: „Rozbudowa systemów ciepłowniczych oraz systematyczne podłączanie do sieci ciepłej zakładów przemysłowych, spółek miejskich i budynków użyteczności publicznej (likwidacja ogrzewania węglowego) w rejonie gdzie sieć ciepła istnieje.”</p>	
12.	<p>W zakresie obniżenia emisji z realizowanych inwestycji budowlanych: DZIAŁANIE ÓSME Wnioskujemy o: - skreślenie z harmonogramu rzeczowo – finansowego DZIAŁANIA ÓSMEGO – w Załączniku nr 1 Tom 1, str. 59 oraz w Załączniku nr 3 str. 13, - potraktowanie DZIAŁANIA ÓSMEGO jako działania naprawczego wspomagającego, które nie będzie podlegało monitoringowi realizacji. Uciążliwości zapylenia z realizowanych inwestycji budowlanych są zmienne pod względem lokalizacyjnym, czasu występowania, uzależnione od wielkości i rodzaju prowadzonych prac, jak również są krótkotrwałe, przemijające i odwracalne. Do tego rodzaju uciążliwości mają zastosowanie przepisy porządkowe. Monitoring realizacji tego działania będzie utrudniony i skomplikowany, na co składa się dodatkowo brak możliwości oszacowania efektu ekologicznego w Mg.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zadanie przeniesiono do „działań kierunkowych” rozdział 3.3.8. tom I opracowania dodano pkt 5. W zakresie ograniczania emisji nieorganizowanej</p>
13.	<p>W zakresie zwiększenia udziału zieleni w przestrzeni miejskiej: DZIAŁANIE DZIESIĄTE W Załączniku nr 1 Tom 1, str. 61 oraz w Załączniku nr 3 str. 15, proponuje się wprowadzenie zmian do tabeli: DZIAŁANIE DZIESIĄTE, w części dotyczącej: opisu działania naprawczego, organu sprawozdającego i odbierającego monitoring działania</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapisy zmieniono zgodnie z propozycją: „Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miasta, szczególnie poprzez: - wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych, - nasadzenia drzew i krzewów na istniejących skwerach, i parkach, - poprawa stanu jakościowego istniejącej zieleni w pasach drogowych oraz na skwerach i parkach.” „Prezydent Miasta Białegostoku”</p>
14.	<p>W zakresie załącznika nr 4 „Sprawozdania z realizacji Programu dla Zarządu Województwa Podlaskiego” Proponuje się następujące brzmienie tabeli w Załączniku nr 4 (str. 3-11), dotyczącej sprawozdanie z realizacji poszczególnych zadań określonych w Załączniku nr 3. W poniższej tabeli pominięto sprawozdanie dot. obniżenia emisji z realizowanych inwestycji</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W tabeli dot. sprawozdania wprowadzono wszystkie konieczne poprawki wynikające ze zmian w harmonogramie rzeczowo-finansowym</p>

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	budowlanych: DZIAŁANIE ÓSME, w związku z pkt 7 niniejszego pisma.	
15.	10.Załącznik nr 1 - TOM 1 - str. 17. Przy parkach zabytkowych zmienić nazwę Parku Zwierzynieckiego na Park Konstytucji 3-go Maja, a Park Dojlidy na Park Lubomirskich. - str. 29. Przy punkcie 3.3.3.1. W pierwszym akapicie zmienić aglomerację bydgoską, na aglomerację białostocką.	Uwaga uwzględniona.
16.	11.Załącznik nr 1 - TOM 2 Na str. 66 dwie mapy się nakładają.	Uwaga uwzględniona.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz wydanych opinii przedstawicieli WIOŚ i PUW zgłoszono następujące uwagi:

Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	
<p>3.3.7. „Działania kierunkowe zmierzające do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczeń objętych Programem” W nawiązaniu do spotkania w UM proponujemy w tym miejscu dodanie zapisu o możliwości dofinansowania działań wymienionych w POP przez WFOŚiGW. Polegałoby to na wprowadzeniu odpowiednich priorytetów do kierunków działania funduszu (chodzi generalnie o możliwość dofinansowania np. wymiany kotłów czy podłączenia do sieci c.o. indywidualnych użytkowników).</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W harmonogramie rzeczowo-finansowym są wpisane instytucje, które mogą dofinansować działania naprawcze</p>
Podlaski Urząd Wojewódzki	
<p>Plany i programy nie są opracowane w układzie określonym w §3 do §11 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 18 września 2012r.), co może utrudniać wdrażanie zapisów dokumentów;</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona. Plany i programy zostały opracowane w układzie określonym w §3 do §11 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1028)</p>
<p>Do planów krótkoterminowych powinny zostać dołączone wzory powiadomień o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji /art. 93, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) Wzory powiadomień powinny zawierać gotowe informacje dla wszystkich poziomów ze szczególnym uwzględnieniem wskazania grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte. Ww. wzory po uzupełnieniu przez Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniach powinny stanowić dokument gotowy do opublikowania;</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Wzory powiadomień zostały zamieszczone w Planie Działań Krótkoterminowych</p>
<p>Przedstawione plany działań krótkoterminowych powinny być bardziej szczegółowe, dowiązane do aglomeracji białostockiej i strefy podlaskiej. W obecnej wersji są zbyt ogólnikowe, nie zawierają /w części opisowej/ niezbędnego, pełnego wykazu organów, organizacji i podmiotów uczestniczących np. listy podmiotów zgodnie z § 10 pkt 2 lit. c. ww. rozporządzenia;</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona. W Planie Działań Krótkoterminowych określono następujące podmioty korzystające ze środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa przewozowe • Przedsiębiorstwa transportowe • Przedsiębiorstwa zajmujące się

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

	<p>pielęgnacją zieleni. Plany działań krótkoterminowych oraz programy ochrony powietrza jako akty prawa miejscowego art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska powinien zawierać normy generalne, określające adresata jako element klasy podmiotów wyodrębnionych ze względu na posiadanie wspólnej cechy lub zespołu cech.</p>
<p>Zapisy odsyłające do innych rozdziałów /np. „sposobu postępowania organów, instytucji, podmiotów korzystających ze środowiska” do rozdziałów 1.6, 1.2, 2.1/ powodują małą przejrzystość dokumentu i tym samym obniżają jego funkcjonalność</p>	<p>Uwag nie uwzględniona. Uznano, iż powtarzanie całych rozdziałów zwiększy objętość dokumentu i nie spowoduje zwiększenia jego przejrzystości.</p>
<p>Stowarzyszenie Federacja Zielonych w Białymstoku Stowarzyszenie zwykłe Stowarzyszenie Federacja Zielonych w Białymstoku Stowarzyszenie Zwykłe Zielony Białystok Fundacja Towarzystwo Ulepszania Świata</p>	
<p>W dokumencie np. nie ujęto dioksan ze szpitalnych spalarni odpadów medycznych np. przy ul. Żurawiej w Białymstoku</p>	<p>Uwag nie uwzględniona. Program Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja białostocka dotyczy następujących zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, natomiast nie dotyczy zanieczyszczenia powietrza dioksynami.</p>
<p>W dokumencie nie ujęto koncepcji kolei miejskiej i aglomeracyjnej Białegostoku (300 tys. = 25% populacji województwa)</p>	<p>Uwag nie uwzględniona. W dokumentach dot. rozwoju miasta brak jest informacji o planowaniu takiej inwestycji. Jedynie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku uchwalonym uchwałą Nr XXXV/405/12 Rady Miasta Białegostoku z dnia 26 listopada 2012 r. został zamieszczony następujący zapis „Podjęcie opracowania studium komunikacji miejskiej z jednoczesną analizą możliwości realizacji dodatkowego środka komunikacji zbiorowej.”</p>

4. Wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Procedura uzgadniania oddziaływań transgranicznych jest wyszczególniona w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) i dotyczy wszelkich planów, programów i strategii, których realizacja mogłaby znacząco wpłynąć na środowisko i zdrowie mieszkańców innego kraju (zwanego stroną narażoną). W wyniku realizacji „Programu...” nie przewiduje się występowania negatywnych, transgranicznych oddziaływań na środowisko, dlatego też, „Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej” nie musiał być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Działania naprawcze wynikające z „Programu...”, realizowane będą na obszarze strefy aglomeracja białostocka, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał w wyłącznie charakter lokalny.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentów.

Zagadnienia dotyczące monitorowania realizacji Programów ochrony powietrza oraz przekazywania informacji na ten temat do odpowiednich organów administracji zostały zapisane w *ustawie Prawo ochrony środowiska* oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie *programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1028).

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentów będzie prowadzony dwutorowo:

1. Na bieżąco na podstawie pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.
2. Na podstawie corocznych sprawozdań z realizacji działań naprawczych składanych przez Prezydenta Miasta Białostok do Zarządu Województwa Podlaskiego.

Sprawozdania przedkładane przez Prezydenta Miasta Białostok będą podstawą do monitorowania przez zarząd województwa osiągniętego efektu ekologicznego w zakresie redukcji wielkości emisji w strefach i w województwie. Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza prowadzonych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, zarząd województwa powinien dokonywać co 3 lata szczegółowej oceny wdrożenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka, która powinna sugerować ewentualną korektę kierunków działań i poszczególnych zadań. Ocena powinna być poparta wynikami modelowania matematycznego, jako metody wspomagającej i uzupełniającej techniki pomiarowe.

UZASADNIENIE PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA
DLA STREFY AGLOMERACJA BIAŁOSTOCKA

Zarząd województwa, co 3 lata, będzie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji programów ochrony powietrza, począwszy od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie określenia programu ochrony powietrza do dnia zakończenia realizacji tego programu.